

با خورشید رخشان: مولانا، پیامبر اکرم (ص) و ادبیات عرفانی

گزارشی از برگزاری چهارمین هم‌اندیشی ادبی ایران و جهان

سال ۱۳۸۵، با نام پیامبر عظیم‌الشان نام‌گذاری شد. به دستور رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی قرار است که در این سال، برنامه‌های سازمان با توجه به محوریت این موضوع در ایران و جهان به انجام رسد؛ لذا در اولین اقدام، مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی، چهارمین هم‌اندیشی سالانه خود را که هر سال، هم‌زمان با نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار می‌شود، به موضوع پیامبر اکرم (ص) و بازتاب شخصیت و احادیث ایشان در آثار عرفانی، به ویژه مثنوی مولوی (با عنوان: با خورشید رخشان) اختصاص داد. بیش از ۱۰۰ تن از استادان، محققان و دانشجویان زبان و ادبیات فارسی از سراسر جهان در نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، به مدت ۱۰ روز از ۱۴ تا ۲۴/۲/۸۵ مهمان مرکز و شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بودند. بازدید و خرید

از نمایشگاه کتاب و شرکت و سخنرانی در چهارمین هم‌اندیشی ادبی ایران و جهان از مهم‌ترین برنامه‌های خارجیان در این دهه فرهنگی بود. مهمانان شرکت‌کننده از استادان و محققان سرآمد و دانشجویان و فارسی‌دوستان پژوهشگر زبان و ادب فارسی کشورهای هند، پاکستان، ازبکستان، تاجیکستان، روسیه، ترکمنستان، ترکیه، قزاقستان، قرقیزستان، ارمنستان و بنگلادش بودند که در جمع آنان داستان‌نویسان و شاعران معروف نیز دیده می‌شد. برنامه‌های جنبی دهه فرهنگی، غیر از نمایشگاه کتاب و سمینار، شرکت در مراسم رونمایی انتشار جلد اول دانشنامه شبه قاره به سرپرستی دکتر علی محمد مؤذنی، استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران و رئیس بخش شبه قاره در فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ملاقات با استادان زبان و ادبیات فارسی و زبان‌شناسی دانشگاه‌های تهران و علامه طباطبایی، شرکت در نشست‌های ادبی شهرکتاب و سخنرانی‌های نمایشگاه بین‌المللی کتاب، بازدید از بیت و مرقد امام خمینی (ره)، دیدار با مقامات مسئول زبان و ادب فارسی و ایران‌شناسی در تهران، شرکت در ضیافت‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و ... بود. روز نوزدهم اردیبهشت نیز در سالن همایش‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، چهارمین هم‌اندیشی با محوریت پیامبر اکرم (ص) و مولانا با عنوان: با خورشید رخشان؛ مولانا، پیامبر اعظم (ص) و ادبیات عرفانی برگزار شد. در این هم‌اندیشی بیش از ۳۰ مقاله از استادان زبان فارسی شرکت‌کننده در مهمانی نمایشگاه کتاب، به دبیرخانه همایش ارسال شد که ۱۵ مقاله پذیرفته و در روز برگزاری هم‌اندیشی قرائت گردید.

سخنرانی رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (حجة الاسلام محمود محمدی عراقی) و گزارش دبیر همایش (علی اصغر محمدخانی) و رئیس مؤسسه فرهنگی اکو (مهدی سنایی) آغازگر برنامه هم‌اندیشی بود. سخنرانان نیز در چهار نشست صبح و بعد از ظهر مقالات خود را با عناوین زیر قرائت کردند:

- بزرگداشت پیامبر اکرم (ص) در مثنوی معنوی: میرزا ملا احمد از تاجیکستان
- هم‌فکری عرفانی مولانا و عرفای هند از دید برخی اصطلاحات عرفانی: چاندرا شیکهر از هند

- سه نسخه کهن مثنوی مولوی از یک کتاب: عارف نوشاهی از پاکستان
 - حضرت پیغمبر در مثنوی: دلاور گورر از ترکیه

- مثنوی مولوی و عصر حاضر: عفان سلجوق از پاکستان
- کلیاتی در باب مثنوی مولانا: کریم زمانی از ایران
- ترجمه‌های ترکی مثنوی و نگاهی به اشارات پیغمبر در مثنوی: کارا اسماعیل از
ترکیه

- مثنوی مولانا در تفسیر یعقوب چرخ‌چی: محمدالله سیدبیگ از تاجیکستان
- رسول اکرم (ص) در اشعار مولانا: مولانا محبوب الرحمن از بنگلادش
- اشعار مولوی و پیامبر رحمت: صفری بانو شکفته از پاکستان
- حکایات مینیاتوری در آراء و نظریات مولانا: خانم آیان از ترکیه
- سیمای علی مرتضی (ع) در شعر مولوی و اقبال: سید محمد اکرام از پاکستان
- مقایسه نقش و ساختار خطبه‌های احیاء علوم الدین غزالی و مثنوی مولوی:
الکسی خزمتولین از روسیه

- ارتباط پیامبر و علی و انعکاس آن در مثنوی: گل حسن لغاری بلوچ از پاکستان
- شرح مثنوی در آناتولی: علی گزل یوز از ترکیه
- تأثیر عرفان و تصوف و ترجمه مثنوی مولوی در سرزمین بنگلادش: محمد
عیسی شاهدی از بنگلادش

- عراقی، بهترین نماینده معاصر مولوی شناسی: محمد اختر چیمه از پاکستان
- نگاهی به دو حکایت مثنوی: محمود عابدی از ایران
- ادبیات عرفانی و مولوی در رابطه با پیامبر اسلام (ص): سلطان الطاف علی از
پاکستان

- احادیث حضرت پیغمبر در مناقب و ثواب (آراء و نظرات) مولانا: آیان از ترکیه
- نگاهی به هنر شعر مولوی: نجم الرشید از پاکستان
- پیوند سخن مولانا با قرآن مجید: سلیمان انوری از تاجیکستان
- انعکاس روابط پیغمبر اکرم (ص) و مولا علی (ع) در مثنوی معنوی: محمد
فریدالدین خان از بنگلادش

- ترجمه‌های ترکی مثنوی: عابد یاشار کوچاک از ترکیه
گفت‌وگویی سخن عشق با استادان و محققان شرکت‌کننده و سفر برخی از
شرکت‌کنندگان به شهرهای شیراز و مشهد جهت شرکت در سمینارهای سعدی‌شناسی
و متن‌شناسی شاهنامه از دیگر برنامه‌های این دهه فرهنگی بود.